

Силабус курсу РИСУНОК

Освітній ступінь – Бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»
Кількість кредитів – 23

Рік підготовки– 1-4, семестр – 1-8

Компонент освітньої програми: Обов'язковий
Дні занять: 1 сем. – п'ятниця, III, IV пара, ауд. Рисунку (гурт. №1)
2 сем. – четвер, II, III пара, ауд. Рисунку (гурт. №1)
Консультації: четвер 12.45 – 14.15, ауд. Рисунку (гурт. №1)

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. мистецтвознавства, доц. Тютюнник Ірина Святославівна

Контактна інформація tyutyunnuk@gmail.com; моб. тел. 097 3185380

Опис дисципліни

Рисунок – це основа образотворчого мистецтва, а як навчальна дисципліна має необмежені можливості для творчого розвитку студентів, формування їх естетичного смаку і художніх потреб. Водночас рисунок є самостійним видом мистецтва з давніми традиціями і багатовіковою історією. Вивчення дисципліни «РИСУНОК» має за мету сформувати у студентів вміння і навички реалістичного зображення графічними засобами, розуміння суті творчого процесу і створення художнього образу. Завданнями вивчення курсу є: образно сприймати навколишню дійсність і передавати реальний образ просторових предметів на площині паперу, формувати вміння конструктивного і образного аналізу моделі; вивчати принципи і методи реалістичного зображення об'ємної форми засобами рисунку; підвищувати культуру сприйняття студентів, формувати високі естетичні потреби, здібності творити за законами краси.

Навчальний контент

К-сть год.	Назва модуля	Результатив навчання
48	Модуль 1. Зображення геометричних тіл.	Знати: закономірності розподілу світла і тіні на об'ємах гранчастих тіл і тіл обертання; вплив законів повітряної перспективи і законів контрасту на зображення об'ємних тіл; етапи виконання натюрморту; закономірності утворення складок з тканини і їх залежність від пластичних якостей матеріалу, особливості формування складок з матерії, розташованої на об'ємі. Вміти: компонувати зображення на аркуші паперу; будувати прості геометричні тіла в просторі (переважно нижче лінії горизонту під випадковим кутом зору) з використанням перспективи; виявляти форму предметів за допомогою напрямку штриха; аналізувати і визначати конструктивні особливості предметів, розкласти їх на прості геометричні форми; поетапно виконувати рисунок натюрморту, враховуючи пропорційні співвідношення предметів, їх частин та відстані між ними; зображати тканину, аналізуючи напрямок складок, їх динаміку, зв'язок з точкою опори, напрямом рисунку текстильного матеріалу.
30	Модуль 2. Зображення архітектурних деталей.	Знати: структурні елементи архітектурних ордерів та їх пропорційні особливості; закономірності утворення складок з тканини і їх залежність від пластичних якостей матеріалу, особливості формування складок з матерії, розташованої на об'ємі. Вміти: виконувати лінійно-конструктивний рисунок симетричних розеток на основі способу побудови парних форм; правильно знаходити пропорції несиметричних гіпсових орнаментів; будувати елементи капітелей методом наскрізного рисунку; зображати тканину, аналізуючи напрямки складок, їх динаміку, зв'язок з точкою опори, напрямом рисунку текстильного матеріалу.

18	Змістовий модуль 3. Рисунок інтер'єру та екстер'єру.	Знати: основні закони композиції, перспективи, світлотіні. Вміти: правильно закомпонувати зображення на аркуші паперу; виділяти центр композиції; вибрати місце, рівень лінії горизонту і правильну відстані до натури; виконувати лінійно-конструктивну побудову основних складових інтер'єру та екстер'єру, використовуючи основні закони лінійної перспективи; виявляти об'єм і простір в приміщенні і пейзажі засобами світлотіні.
48	Змістовий модуль 4. Вивчення будови голови людини.	Знати: особливості композиційного вирішення при рисуванні голови; закони перспективи, принцип «парності форм»; пластичну анатомію черепа, м'язову структуру обличчя, характерні особливості побудови ока, носа, вуха, губ людини. Вміти: закомпонувати зображення на аркуші паперу; використовуючи закони формоутворення побудувати череп, гіпсову обрубковочну та анатомічну голову людини; малювати гіпсові зліпки деталей голови людини у різних ракурсах і положеннях; передати об'єм засобами світлотіні; зображувати череп та голову людини у різних ракурсах і положеннях.
24	Змістовий модуль 5.Зображення античної гіпсової голови.	Знати: анатомічну будову голови людини та її деталей; поетапність побудови голови. Вміти: аналізувати пластичну форму гіпсової голови людини(Антиной, Венера, Дорифор), її характерні особливості (об'єм, поворот, положення осі голови і шиї відносно одна до одної), просторове положення; виконувати тональне вирішення зображення голови; узагальнювати форму.
24	Змістовий модуль 6.Зображення гіпсової голови з чітковираже ною портретною-характеристикою.	Знати: анатомічну будову голови людини та її деталей; поетапність побудови голови. Вміти: аналізувати пластичну форму гіпсової голови людини з чітко вираженою портретною характеристикою (Гаттамелата, Сократ, Вольтер), її характерні особливості (об'єм, поворот, положення осі голови і шиї відносно одна до одної), просторове положення; виконувати тональне вирішення зображення голови; узагальнювати форму.
24	Змістовий модуль 7.Вікові та статеві особливості при зображенні голови живої моделі.	Знати: основні пропорції і схему побудови голови в анфас, в повороті три чверті і профіль. Вміти: аналізувати пластичну форму голови натурника, її характерні особливості (об'єм, поворот), просторове положення; виконувати тональне вирішення зображення голови; узагальнювати форму.
24	Змістовий модуль 8. Поясний портрет.	Знати: анатомічну будову голови, шиї та тулуба людини; основні пропорції і схему побудови голови в анфас, в повороті три чверті і профіль. Вміти: аналізувати пластичну форму голови та плечового поясу натурника, їх характерні особливості (об'єм, поворот), просторове положення; виконувати тональне вирішення зображення поясного портрета (автопортрета); узагальнювати форму.
24	Змістовий модуль 9. Анатомічна будова тіла людини.	Знати: пропорційні співвідношення фігури людини; анатомічні особливості будови скелета та м'язової системи людини. Вміти: виконувати лінійно-конструктивну побудову скелета людини, здійснювати у зображенні узагальнення основних формотворчих об'ємів і дрібнихчленувань методом «обрубку»; зображати деталі скелета (ліктьові, колінні суглоби, кисті рук, стопи, плечовий і тазостегновий пояси) та найбільш об'ємні м'язи людини; узагальнено моделювати форму засобами світлотіні.
24	Змістовий модуль 10. Рисунок деталей фігури людини.	Знати: кісткову та м'язову будову кисті та стопи людини. Вміти: виконувати лінійно-конструктивну побудову кистей та стоп людини, здійснювати у зображенні узагальнення основних формотворчих об'ємів і дрібних членувань методом «обрубку»; узагальнено моделювати форму засобами світлотіні.

20	Змістовий модуль 11. Рисунок гіпсового торсу.	Знати: особливості форми і пластики у людей різної статі; конструктивну, анатомічну, перспективну моделі зображення. Вміти: передавати на площині рельєф м'язової системи жіночого і чоловічого торсу; об'єм засобами світлотіні.
14	Змістовий модуль 12. Рисунок оголеної фігури людини.	Знати: конструктивну, анатомічну, перспективну моделі зображення; механіку людського тіла: рівновагу, динаміку, контрапост; пропорції фігури людини, модуль; методику роботи над навчальним рисунком. Вміти: здійснювати аналіз анатомічної будови тіла людини; передавати на площині рельєф м'язової системи жіночого і чоловічого торсу; виявляти в натурі загальні комбінації м'язових груп, суглобів, сухожилля, що впливають на пластику постаті; виявляти стійку і нестійку рівновагу фігури людини, центр ваги, площу опори тіла; виконувати лінійно-конструктивну побудову та передавати об'єм засобами світлотіні.
24	Змістовий модуль 13. Рисунок фігури людини в одязі.	Знати: опорно-конструктивні функції скелета, рельєф м'язової системи; взаємозв'язок ритму форм тіла людини та складок тканини. Вміти: передати особливості пластичної характеристики постаті людини; передати взаємозв'язок одягу з пластикою людського тіла, глибину простору та освітлення; здійснити деталізацію та узагальнення зображення.
24	Змістовий модуль 14. Тематична постановка одягнутої фігури в інтер'єрі.	Знати: роль горизонталей, вертикалей, діагоналей у побудові композиції рисунка; засоби стилізації (лінійне вирішення, розкладка тону, силует). Вміти: передати пластику, характерні особливості фігури; передати глибину простору та освітлення; вирішити композицію тематичного однофігурного або двофігурного ескізу засобами лінії, силуету, розкладки тону.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку мистецтва, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
ЗК 6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
ЗК 7	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
ЗК 8	Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СК 4	Здатність до особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.
СК 5	Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.
СК 8	Здатність застосовувати теоретичні основи нарисної геометрії і перспективи в практичній художній діяльності.
СК 9	Здатність застосовувати художні прийоми і техніки при виконанні творів образотворчого мистецтва.

СК 14	Здатність до творчої художньо-педагогічної, культурно-просвітницької, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості та суспільства в цілому.
ПРН 1.	Знання і розуміння особливостей предметної галузі та сфери професійної діяльності, уміння застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
ПРН 2.	Знання та володіння критеріями оцінки якості виконуваних робіт.
ПРН 21.	Володіння практичними основами образотворчої грамоти на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу, володіння культурою виконання творчої роботи.
ПРН 23.	Уміння застосовувати основи пластичної анатомії в художній практиці.
ПРН 24.	Уміння методично грамотно застосовувати художні прийоми і техніки образотворчого мистецтва при виконанні навчальних натурних і творчих композицій.
ПРН 26.	Уміння передавати об'єм і матеріальність об'єктів навколишньої дійсності засобами лінійних та тонових співвідношень у рисунку.

Літературні джерела

Основні

1. Басанець Л. В. Застосування техніки рисунка для виконання практичних завдань з рисунку натюрморту. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Теорія та практика малюнку» для самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого року навчання спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Одеса, 2017. 25 с.
2. Білецька А. Б. Все про рисунок. Незамінний довідник для художників. Київ : Арт-Роднік, 1998. 144 с.
4. Перепадя В. В. Рисунок. Проблеми вчорашні в навчальному процесі. Львів :Палітрадруку, 2003. 288 с.
5. Сухенко В., Засипкін О. «Перевірочний» метод натурального рисування. Українська Академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці : наук. зб. Київ :Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2012. Випуск 19. С. 112–124.
6. Сухенко В. О. Рисунок. Навчальний посібник. Київ : BONAMENTE, 2004. 184 с.
7. Ятченко Ю. М. Мистецтво рисунка. Київ : НАУ, 2005. 60 с.

Політика оцінювання

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання:**Роботи, які даються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• **Політика щодо академічної доброчесності:** Лабораторні роботи повинні виконуватись тільки аудиторно під час пар або консультацій. Усі лабораторні та домашні роботи повинні виконуватись самостійно.

• **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, але бали за їх відвідування не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

1 семестр

Змістовий модуль 1				ІНДЗ	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	ЗМ 1		
30	30	30	90	10	100

2 семестр

Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3			Підсумковий контроль	Сума
Тема 4	Тема 5	Тема 6	ЗМ 2	Тема 7	Тема 8	ЗМ 3		
15	20	20	55	15	15	30	15	100

3 семестр

Змістовий модуль 4					ІНДЗ	Сума
Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	ЗМ 4		
20	15	40	15	90	10	100

4 семестр

Змістовий модуль 5		Змістовий модуль 6		Підсумковий контроль	Сума
Тема 13	ЗМ 5	Тема 14	ЗМ 6		
40	40	45	45	15	100

5 семестр

Змістовий модуль 7			Змістовий модуль 8			ІНДЗ	Сума
Тема 15	Тема 16	ЗМ 7	Тема 17	Тема 18	ЗМ 8		
20	25	45	25	20	45	10	100

6 семестр

Змістовий модуль 9			Змістовий модуль 10			Підсумковий контроль	Сума
Тема 19	Тема 20	ЗМ 9	Тема 21	Тема 22	ЗМ 10		
20	25	45	20	20	40	15	100

7 семестр

Змістовий модуль 11			Змістовий модуль 12			ІНДЗ	Сума
Тема 23	Тема 24	ЗМ 11	Тема 25	Тема 26	ЗМ 12		
20	25	45	25	20	45	10	100

8 семестр

Змістовий модуль 13			Змістовий модуль 14			Підсумковий контроль	Сума
Тема 27	Тема 28	ЗМ 13	Тема 29	Тема 30	ЗМ 14		
20	20	40	25	15	40	20	100

Поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на лабораторних заняттях;

– модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;

– підсумковий контроль проводиться у формі екзаменаційного аудиторного завдання;

У загальному для заліків сума поточних оцінок становить 90 балів, індивідуальне навчально-дослідне завдання – 10 балів; для екзаменів відповідно 85 і 15 балів за екзаменаційну роботу (у 8 семестрі – 20 балів).

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Тематика та зміст лабораторних робіт.
- 2) Завдання для індивідуального творчого завдання (перелік тем).